

stille ministeren dette spørgsmål: Hvordan går det med udviklingen i LetLøn-systemet, som jeg synes er en udmærket ting, og som jo har en eller anden sammenhæng med dette her. Det dækker noget af det samme som det, ordningen her skal yde hjælp til. Jeg vil gerne spørge ministeren, hvordan det går med LetLøn, hvilken holdning regeringen har til det, og om det også er under afvikling.

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Jeg vil gerne sige tak til de partier, der har taget positivt imod forslaget, og jeg kan sige til fru Lene Jensen, at vi mener faktisk, det bygger på en sund vurdering. Vi mener, at de virksomheder, der nu leverer denne ydelse, vil være til stede ude på markedet.

Jeg kan sige til hr. Ole M. Nielsen til allersidst, at LetLøn-systemet er på vej. Vi synes, det er en rigtig god idé. Vores erhvervsportal er lige blevet udbudt, den skal også gøre noget ved de administrative byrder, og det er vi faktisk meget optaget af. Vi mener, pengene kan bruges bedre et andet sted end til denne tilskudsordning, der altså ophører lidt før tid.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 82: Forslag til lov om ændring af lov om hjemmeservice. (Regulering af ydelsestyper og bidragsprocent).

Af økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen).
(Fremsat 6/2 2002).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Rikke Hvilshøj (V):

Det er nok ikke nogen hemmelighed, at hjemmeserviceordningen ikke er en ordning, der er dyrket i Venstres have. Den blev gennemført af Socialdemokratiet, Det Radikale Venstre og CD i 1994, hvor beskæftigelsessituationen var en helt anden end den, vi kender i dag. Arbejdsløsheden var meget større.

Kl. 10.25

Ordningen blev revideret i 1999, fordi den var blevet alt for dyr for staten, og tilskuddet blev reduceret. Vi har i dag meget lav arbejdsløshed, vi har endda mangel på arbejdskraft på visse områder, og derfor støtter Venstre dette lovforslag, der ser på rimeligheden af hjemmeserviceordningens tilskud. Et statsstøttet beskæftigelsesinitiativ skal selvfølgelig revideres, når beskæftigelsessituationen ændrer sig.

Lovforslaget medfører, at der alene gives tilskud til rengøring, og at dette tilskud reduceres fra 50 pct. til 40 pct. I Venstre mener vi, at det er et fornuftigt snit. Hjemmeserviceordningen er jo primært en beskæftigelsesordning, og det er derfor relevant at se på, hvor den største beskæftigelseseffekt er, og det er i rengøringen. Derimod udføres havearbejde primært af erhvervsgartnere, som har anden beskæftigelse end hjemmeservice.

Ordningen vil betyde en reduktion i antallet af ansatte under ordningen, men vi forventer at langt størstedelen vil kunne finde anden beskæftigelse. Et område, der kan sidestilles med hjemmeservicevirksomhedernes beskæftigelsesfelt, er den kommunale hjemmehjælp, hvor vi jo ved, at kommunerne har svært ved at finde tilstrækkeligt med arbejdskraft. Der vil dog stadig være mange, der fortsat vil benytte sig af hjemmeservice, selv om prisen stiger, og dermed sikre hjemmeservicevirksomhedernes fortsatte eksistens. Regeringens planer om at sikre hjemmehjælpsmodtagere en valgfrihed mellem den kommunale og private hjemmehjælp vil også skabe et nyt marked for hjemmeservicefirmaerne, så de vil kunne fortsætte.

Lovforslaget giver en besparelse på 227 mio. kr. i år og herefter 282 mio. kr. årligt. Denne besparelse indgår i den finanslovaftale, der netop er indgået, og er dermed en del af den omprioritering af statens udgifter, som Venstre kan tilslutte sig.

Jeg har rejst spørgsmålet om ikrafttrædelsestidspunktet over for ministeren, og jeg har for-

stået, at nu da den endelige vedtagelse af finansloven er rykket, vil regeringen ikke søge om dispensation fra 30-dages-reglen, og ikrafttrædelsesdatoen vil derfor blive ændret.

Venstre kan støtte lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Lene Jensen (S):

Venstres ordfører gør opmærksom på, at der jo fortsat er folk, der vil benytte hjemmeservice og derfor sikre hjemmeservicevirksomhedernes eksistens.

Jeg vil spørge, om jeg ikke har forstået bemærkningerne til lovforslaget rigtigt, når man regner med, at ca. halvdelen af de virksomheder, som nu er tilmeldt ordningen, ikke længere vil være tilmeldt ordningen. Mener man, at nogle af dem ganske enkelt vil lukke, fordi de ikke kan få det til at løbe rundt? Så er det vel lidt flot at sige, at man regner med, at man kan sikre virksomhedernes eksistens, fordi der stadig er nogle, der vil bruge hjemmeservice.

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Jeg undrer mig over den sikkerhed, hvormed man kan sige, at der spares 227 mio. kr. i år og 282 mio. kr. til næste år. Er det en puljeordning, hvor man afsætter et beløb til hjemmeservice, og når det er brugt op, stopper man tilskuddet? Eller hvordan kan man vide, at det lige nøjagtig er 227 mio. kr. og 282 mio. kr.?

(Kort bemærkning).

Rikke Hvilshøj (V):

Til fru Lene Jensen: Jeg understreger, og det sagde jeg også i min ordførertale, at antallet af ansatte inden for hjemmeserviceordningerne vil blive reduceret, og antallet af virksomheder vil også blive reduceret. Der er stadig nogle, der vil fortsætte med at købe hjemmeserviceydelser, selv om prisen skulle gå hen og stige, og jeg nævnte også regeringens tiltag om frit valg i hjemmehjælpsordningen, som vil give nogle nye muligheder for hjemmeservicevirksomhederne og dermed sikre fortsat eksistens for en stor del af dem.

Til hr. Ole M. Nielsen: I dette tilfælde ville jeg ønske, at jeg var en af teknikerne, der sidder derovre. Vi ved jo, at når det gælder mange poster på statens budgetter, er vi nødt til at beregne nogle skøn i forhold til, hvilke forventninger vi har om det kommende forbrug, og jeg kan ikke sige andet, end at det her er det bedste skøn, mi-

nisteriet kunne komme med på baggrund af de erfaringer, de har med ordningen.

Formanden:

Fru Lene Jensen som ordfører.

Kl. 10.30

Lene Jensen (S):

Sjovt nok starter min ordførertale om hjemmeservice med, at det er en blomst, der er groet i den tidligere regerings have. Så langt er jeg jo enig med Venstres ordfører.

Det er også en ordning, der har været i kraftig vækst, og som i dag tjener et dobbelt formål med stor succes. For det første skaffer den job til mennesker med kort uddannelse og få kvalifikationer, og for det andet giver den et åndehul i hverdagen til mange travle familier og andre, der gerne vil købe sig til mere fritid frem for at bruge tiden på rengøring, på indkøb og på havearbejde og alle mulige andre gøremål.

At der er tale om en succes ses af bare et par enkelte tal. Ifølge lovforslaget arbejder ca. 5.000 personer inden for branchen. Branchen selv vurderer det markant højere.

Vi ved fra undersøgelser, at der blandt disse er uforholdsmæssigt mange med meget ledighed i bagagen og/eller med en anden etnisk baggrund end dansk, eller med andre ord mennesker, som har haft og har problemer med at få fodfæste på arbejdsmarkedet.

Samtidig er der altså de her godt 4.000 virksomheder, der tilbyder hjemmeservice, hvoraf langt de fleste er enkeltmandsvirksomheder m/k. Hjemmeserviceordningen har således ført til en meget høj grad af iværksætteri – i øvrigt også blandt mennesker, som ikke tidligere har følt sig tiltalt af at starte deres eget.

Det er så denne her ordning, regeringen har aftalt med Dansk Folkeparti at beskære for at fodre det evigt forslugne skattestop.

Man regner med, at en tilskudsprocent på 40 til rengøring og en tilskudsprocent på et stort flot rundt nul til alt andet vil koste 1.500 fuldtidsstillinger. Det svarer imidlertid til langt over 2.000 arbejdspladser, fordi der er så mange inden for hjemmeservice, der ikke arbejder på fuld tid. Og det er ikke kun de ansatte, det går ud over, det er selvfølgelig også dem, der har fået udført hjemmeserviceydelserne, men som ikke kan prioritere det så højt, at man vil betale så meget mere for det. Samtidig regner man med, at beskæringen vil betyde cirka en halvering af

antallet af virksomheder, der er tilknyttet ordningen.

Jeg må sige, at jeg altså er oprigtigt bekymret over, at man river tæppet væk under en meget stor del af hjemmeservicevirksomhederne, som stadig står masser af mennesker, hvoraf der er mange, som ikke har stærke kvalifikationer, på det tæppe. I den situation er det som bekendt svært at holde balancen.

Det her handler ikke om, at Socialdemokratiet synes, at alting skal være, som det altid har været. Vi har jo også selv løbende været med til at revidere den her ordening. Det handler sådan set bare om at se virkeligheden i øjnene, og den er, at selv om der gennem de seneste år er skabt tusinder og atter tusinder af job, er det stadig sådan, at mennesker uden alt for mange formelle kvalifikationer, den ældre del af arbejdskraften, mennesker med en anden etnisk baggrund end dansk, altså alle dem, der er overrepræsenteret i de hjemmeserviceansattes rækker, har en arbejdsløshed i omegnen af mere end det dobbelte af gennemsnittet i øvrigt.

Der er jo ikke tale om, at virksomhederne flår og hiver i disse i øvrigt udmærkede mennesker for at få lov til at give dem et job. I så fald kunne de jo bare gribe fat i de mange, der slet ikke er i beskæftigelse, og det gør de ikke.

Derfor kan Socialdemokratiet ikke støtte regeringens forslag. Vi er dybt bekymrede for den brutalitet, der lægges for dagen ved ikke at give rimelige tidsfrister for så grundlæggende forandringer for mange mennesker. Og her taler jeg ikke om dispensation, jeg taler om, at det kommer til at ske så hurtigt, at det vil være svært for mange at omstille sig.

Men vi ser frem til udvalgsbehandlingen, og det gør vi bl.a. for at få belyst, hvad de reelle netobesparelser bliver ved den her øvelse, hvad effekten på sort arbejde og andre ting bliver. Så vi går konstruktivt ind i udvalgsarbejdet, men vi kan ikke umiddelbart støtte forslaget.

Uno Larsson (DF):

Jeg kan på Dansk Folkepartis vegne i princippet støtte forslaget og tilsiger hermed velvillighed i behandlingen af forslaget under udvalgsbehandlingen, om end jeg ikke vil lægge skjul på, at jeg gerne så, at der kom en længere overgangsordning, således at de berørte små virksomheder lige kan nå at tilpasse sig den nye situation, de er i, og finde nye kunder i en overgangsperiode, reducere medarbejderstaben midlertidigt.

Forholdet er jo det, at der er ca. 900, formentlig primært erhvervsgartnere, der dropper ud af hjemmeservicesystemet. Det vil på sigt næppe påvirke beskæftigelsen, nej, det er snarere de 1.000-1.500 mennesker, eller hvor mange det nu er, som har små rengøringsfirmaer, der ligger mig på sinde. Det ville være godt, hvis de fik en lidt længere tilpasning, så de kan få denne her reduktionsprocent. Det håber jeg at vi kan tale om under udvalgsbehandlingen, samtidig med at vi vil fastholde den målsætning, som jeg støtter, nemlig at vi altså kan reducere statens udgifter, også for så vidt angår hjemmeservicen.

Kl. 10.35

Lad mig så give udtryk for den opfattelse, som efterhånden må være ved at være kendt. Vi taler alle sammen om et område, hvor behovet er stort, måske endda stigende, nemlig rengøring i de private hjem for de af vores medborgere, som ikke selv kan klare det, kort sagt, hjemmehjælp. Det er dér, der er et behov, og der er ikke nogen som helst grund til at tro, at der ikke vil være beskæftigelse til de pågældende enten i den kommunale hjemmehjælp eller, hvis de borgerlige foretrækker det, i et privat firma.

Det giver mig en anledning til at bemærke, at det er langt vigtigere for samfundet at have en ordentlig hjemmehjælp, prioriteret hjemmehjælp, end nok så mange højere ledvogterinstitutioner, som først og fremmest producerer papirer til sig selv og andre ligestillede. Det ved den danske befolkning godt, og mon ikke det så småt er ved at trænge ind gennem borgens tykke mure her. Der tror jeg, at man gør klogt i at anerkende, at en vis praksis, hjemmehjælpen, skal man ikke kimse ad.

Dansk Folkeparti har som bekendt lagt stor vægt på, at finanslovsforslaget sikrer en bedre omsorg og valgfrihed for de ældre. I forliget om finansloven er det da også aftalt, at vi skal sikre de ældre frit valg mellem kommunernes hjemmehjælp og private hjemmehjælpere, som kommunen indgår aftaler med. Ministeren har ved fremsættelsen peget på, at frit valg-modellen forventes at medføre en ny indtjeningsmulighed for de virksomheder, som i dag yder hjemmeservice.

Lovforslaget fører imidlertid til, at forskellige former for ydelser ikke længere omfattes af hjemmeserviceordningen. Det gælder bl.a. indkøb af dagligvarer og forskellige andre former for almindeligt forekommende husarbejde, sådan at kun rengøring i fremtiden er omfattet af hjemmehjælpservicen.

Det er for Dansk Folkeparti vigtigt, at de ældre opnår en reel valgfrihed, og vi vil gerne under udvalgsarbejdet af lovforslag nr. L 82 høre mere om konkrete tilsagn fra ministeren om, hvordan valgfriheden bedst kan blive udmøntet i praksis, når hjemmeserviceordningen bliver beskåret.

Må jeg til slut pege på de her dårlige argumenter om, at man skal yde tilskud for at bekæmpe sort arbejde. Nej, nej og atter nej. Sort arbejde bekæmper man kun ved reduktion af skattetryk til det rimelige og væk med alle de dumme afgifter og ikke ved at yde tilskud, som skal betales ved forøgelse af de samme skatter. Det svarer til en bekæmpelse af pest, hvor man sørger for, at folk først dør, når de får kolera.

På Dansk Folkepartis vegne lover jeg hermed at støtte forslaget under den fortsatte behandling.

Carina Christensen (KF):

I Det Konservative Folkeparti var vi meget skeptiske, da hjemmeserviceordningen i sin tid blev indført. Vi har dog hele tiden være enige i målet med ordningen, nemlig at fremme beskæftigelsen samt at gøre det muligt for de mennesker, der ønsker hjælp i hjemmet, at få det på redelige vilkår. Men grundlæggende mener vi ikke, at tilskudsordninger er den rigtige måde hverken at fremme beskæftigelsen eller fjerne sort arbejde på.

Ordningen har nu fungeret i små otte år.

Mange mennesker har i den tid fået skabt sig en tilværelse som selvstændige, og mange travle familier har fået råd til at få lidt hjælp til rengøringen. Vi har formentlig også oplevet en begrænsning i det sorte arbejde.

I Det Konservative Folkeparti er vi glade for, at regeringen med dette lovforslag lægger op til, at ordningen bevares om end i en anden form end tidligere. Vi mener, at det er udmærket, at man fastholder bidraget til rengøringsarbejdet. Hjemmeservicerengøring beskæftiger mange mennesker, der har en høj risiko for at miste grebet i arbejdsmarkedet, det være sig nydanskere, kvinder, der har været uden tilknytning til arbejdsmarkedet i længere perioder, samt personer med ringe uddannelse.

Når det drejer sig om hjemmeservice, har jeg store forventninger til, at denne type af virksomheder om ganske kort tid vil få en ny storhedstid på et helt nyt marked. Som det fremgår af reageringsgrundlaget, ønsker regeringen, at de ældre, der har fået tildelt hjemmehjælp, fremover skal

have ret til selv at vælge, om hjemmehjælpen skal komme fra kommunen, være en privat person eller et privat firma. Hjemmeservicevirksomhederne vil, når vi får indført det frie valg til hjemmehjælp, være et godt alternativ til det offentlige. Vi får i høj grad brug for, at der er nogle firmaer på området, som allerede er etableret.

Med dette forslag overlever hjemmeserviceordningen i en form, som er acceptabel for Det Konservative Folkeparti, og vi kan derfor støtte forslaget.

Kl. 10.40

(Kort bemærkning).

Lene Jensen (S):

Jeg er glad for den konservative ordførers pointering af, at det netop er mennesker, som har svært ved at gribe ordentligt fat i arbejdsmarkedet, som i høj grad arbejder på det her felt.

Jeg vil bare høre, om ikke man kan være enig med mig i, at for det første så beskærer man den her ordning, sådan at der er de her 1.500-2.000 mennesker, regner man med – branchen selv siger 3.500 – der mister deres job. Når man ser det i sammenhæng med, at man i går var godt i gang med at slagte servicejobbene, som jo rent faktisk bliver nedlagt, og dertil lægger, at det også bliver sværere at komme på daghøjskoler og meget andet, som er specielt rettet mod den her gruppe, så vil jeg høre, om det for Det Konservative Folkeparti repræsenterer en tilfredsstillende balance i forhold til indsatsen for dem, som har sværest ved at bide sig fast på arbejdsmarkedet.

(Kort bemærkning).

Carina Christensen (KF):

Jeg vil sige, som jeg sagde i min tale, at vi er glade for det kompromis, som hjemmeserviceordningen er landet på her.

Som Venstres ordfører også var inde på, oplever Danmark i øjeblikket den laveste ledighed i 20 år. Alternativet for en væsentlig del af de ansatte i hjemmeserviceerhvervet er altså ikke arbejdsløshed, men derimod ansættelse i det private erhvervsliv, hvor de jo også vil skulle betale skat, og hvor de virksomheder, de er ansat i, også vil svare moms af deres omsætning. Jeg mener, det er i den sammenhæng, man skal se på hjemmeserviceordningen i fremtiden.

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Det rigtig gode ved hjemmeserviceordningen er jo, at det har været en ordning, der har skabt el-

ler genskabt, kan man sige, et hvidt servicemarked, som både dækker et behov, og som er med til at sikre beskæftigelse for de grupper – nogle i de grupper – som har allersværest ved overhovedet at holde fast på arbejdsmarkedet.

Det gælder selvfølgelig både mænd og kvinder, men det gælder ikke mindst kvinder. Det har også været en mulighed for nogle af de ufaglærte nydanskere, der bor i Danmark, for at komme ind på det her område og dermed være selvforsørgende; det er selvfølgelig en fantastisk vigtig målsætning, at mennesker kan være selvforsørgende og er selvforsørgende.

Det er jo ikke sådan, at der ikke er blevet ydet service på de her områder tidligere. Det er bare i vid udstrækning foregået som sort arbejde enten af folk, der i forvejen fik arbejdsløshedsunderstøttelse eller kontanthjælp og så oven i fik penge gennem sort arbejde, eller for nogens vedkommende dem, der var helt udenfor.

Så det er mig faktisk temmelig ubegribeligt med mange af de ting, regeringen i øvrigt har sagt, hvor den jo også har forsøgt at slå sig op på at ville støtte de grupper, der har sværest ved at være på arbejdsmarkedet eller holde fast på arbejdsmarkedet, og da ikke mindst Dansk Folkeparti, som virkelig har forsøgt at gøre sig til talefører, taleparti for de dårligst stillede på arbejdsmarkedet, at man ikke kan se, at det her netop er en mulighed for, at de kan holde fast på arbejdsmarkedet.

Det hjælper jo ikke så meget, som Venstres ordfører gjorde det, at tale om, at arbejdsløsheden generelt er lav. Ja, den er generelt lav, men det er jo lige præcis de her grupper, der er i beskæftigelse under hjemmeserviceordningen, som har allersværest ved at komme ind på arbejdsmarkedet.

Man bliver da nødt til, når man vil fjerne det her, at have en sammenhængende strategi for, hvordan man så vil have dem ind. Jeg går ud fra, at regeringen ikke mener, det er særlig godt, at man er på understøttelse eller kontanthjælp. Det mener vi heller ikke, det er en nødløsning.

Det afgørende er da, at man kan blive selvforsørgende, at man kan klare sig selv. Det afgørende er vel også, at vi ikke indirekte får genskabt et for stort sort arbejdsmarked. Selvfølgelig er der et sort arbejdsmarked, det kommer man aldrig helt af med, men det her har dog bidraget til at få en del af det sorte arbejdsmarked flyttet over på et hvidt arbejdsmarked.

Jeg vil også sige om de her beregninger, at de jo er et af de fuldstændig vidunderlige eksem-

pler på, hvordan man kan regne og alligevel ikke regne rigtigt. For her regner man så på, hvad det betyder i sparede udgifter for staten, at man ikke giver tilskud længere, men man regner jo ikke på, hvad de potentielle mistede indtægter er i form af momsindtægter og i form af, at folk ikke længere betaler det samme i skat, som de gjorde tidligere.

Kl. 10.45

Men det er jo et interessant udtryk for, at når vi behandler økonomi og tilskud og finanslov herinde, ser vi kun på det, der går direkte ud af kassen og ikke på de mistede indtægter.

Det er en gammel drøm, jeg har haft i mange år, at vi også kunne afspejle de mistede indtægter på finansloven, så vi kunne få en mere redelig diskussion af, hvad det egentlig er for nogle konsekvenser, forskellige forslag har.

Sådan som jeg læser det her forslag, forsvinder det reducerede tilskud til alt andet end rengøring. Jeg ved ikke, om jeg læser det rigtigt. Skal det virkelig forstås sådan, at det er alt andet end rengøring?

Hvis det er det, der er meningen med det her, vil jeg sige, at så er det sørensuseme da et meget dårligt alternativ, hvis intentionen også er, at de her hjemmeservicefirmaer skal gå ind og konkurrere med den kommunale hjemmehjælp, for det er primært gamle mennesker, man betjener, og er der noget, de har brug for, så er det da netop fleksibilitet i ydelserne.

Så jeg vil meget gerne have et svar på, om det virkelig er sådan, at madlavning og opvask og vask og strygning ryger ud af forslaget, eller det ikke er intentionen, og at det bare er blevet beskrevet lidt uklart i forslaget.

(Kort bemærkning).

Rikke Hvilshøj (V):

Først vil jeg over for fru Anne Grete Holmsgaard gøre opmærksom på, at det jo ikke er meningen, at hjemmeservicevirksomhederne skal have hjemmeservicetilskud for at yde hjemmehjælp ude i kommunerne.

De vil kunne eksistere som virksomheder, fordi kommunerne nu køber en ydelse hos dem. Det går slet ikke ind under definitionen af, hvad der er hjemmeservice og ikke hjemmeservice. Det kommer til at gå under definitionen af, hvad det er, kommunen vælger at visitere til. Så det er en helt anden diskussion.

Men det, der egentlig bragte mig herop, var spørgsmålet om sort arbejde. Fru Anne Grete Holmsgaard får det til at lyde, som om denne

her ordning gør en stor forskel i forhold til sort arbejde eller ej.

Hvis man overhovedet kan lave nogen valid analyse på det her, så er der lavet én, og det er den eneste, jeg kan forholde mig til, som Erhvervsministeriet selv har lavet. Den viser, at det har reduceret sort arbejde med 1 pct. – med den usikkerhed, der så ligger i det.

Jeg vil spørge fru Anne Grete Holmsgaard, om hun mener, at det er noget, der har rykket på sort arbejde.

(Kort bemærkning).

Uno Larsson (DF):

Jeg vil gerne sige til SF: Vi tager os meget af de små i samfundet. Det er også derfor, vi synes, de skal ud og have et godt stykke arbejde i stedet for bare at gå på aktiveringshjælp eller bistandshjælp, eller hvad ved jeg; tilskudshjælp for den sags skyld også.

Derfor er det mig en glæde, at man også fra regeringens side har taget sig af erhvervet, som får et tilskud og en saltvandsindsprøjtning. Det skulle SF tænke på. Det er dér, pengene kommer fra, fra erhvervet.

Derfor: Så mange i arbejde som muligt og med et godt stykke arbejde.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Jeg vil godt sige til fru Rikke Hvilshøj, at man jo ikke skal have været bruger af rengøringservice selv ret længe for at vide, hvor det er, smertetersklerne i det her går. Det er da meget enkelt. Det ved da langt de fleste danskere, som overhovedet har nogen til at hjælpe sig med at gøre rent i hjemmet eller har haft det på et eller andet tidspunkt.

Jeg ved ikke, hvad prisen kommer til at ligge på med det her, men den kommer op på den anden side af 100 kr., måske 120 kr. – det ved jeg ikke, men det ville da være dejligt at få et svar på.

Det er da klart, at de mennesker, der har benyttet sig af de her ordninger, selvfølgelig begynder at overveje, om man ikke skulle tage en uformel eller en sort rengøringshjælp i stedet for. Anderledes kan det da ikke være. Det kan man da så let som ingenting se for sit indre og sit ydre øje.

Formanden:

Fru Marianne Jelved som ordfører.

Marianne Jelved (RV):

Hjemmeserviceordningen er et eksempel på, hvad der sker, når samfundet, Folketinget, opretter en ny ordning; så sker der en vis form for tilvænning i samfundet uden for Folketinget, så bliver man glad for det, og så er det ikke til at komme af med den igen.

Kl. 10.50

Vi har brug for en generel diskussion om, hvad det offentlige skal tage ansvar for, og hvad borgerne og familierne selv skal tage ansvar for.

Men det er jo en sag, der er vokset i Centrum-Demokraternes have. Vi har lavet den aftale for mange år siden med det formål at prøve at opdyrke et marked, og derfor er det rimeligt, at vi på et tidspunkt begynder at nedtrappe tilskuddene. Det vil Det Radikale Venstre støtte regeringen i.

Der er refereret til en analyse, som den tidligere erhvervsminister havde ansvaret for, den kom i efteråret 2001, den kan jeg anbefale bl.a. fru Anne Grethe Holmsgaard at skaffe sig og læse. Selv om Erhvervsministeriet som sådan er stærk tilhænger af hjemmeserviceordningen fra gamle dage, konstateres det, at det ikke kan påvises, at det har fortrængt sort arbejde; det kan det ikke, beklager. Den viser også, at det er de gode indkomster i Nordsjælland og på Bornholm, der bruger ordningen.

Så skal jeg sige, at jeg synes, der er noget bemærkelsesværdigt, når man sidder og regner på tallene; de tal er ikke i lovforslaget, men de er i den analyse, jeg refererer til. Desværre har jeg ikke kunnet finde den nu her til morgen, men som jeg husker mine egne gange- og dividestykker – de tal, der er – er der et tilskud i størrelsesordenen 150.000 kr. om året pr. fuldtidsjob, som staten altså giver. Hvis det nu er gratis på grund af moms og skat, begriber jeg ikke, hvorfor vi ikke løser alverdens problemer, og at alle andre lande i verden ikke har gjort det, ved at give den type tilskud, som vi gør her. Det er jo helt gratis, vi får pengene igen.

Jeg vil hellere anbefale regeringen i al venskablighed at samle alle den type tilskudsordninger og tilsvarende indirekte tilskudsordninger, nemlig fradragsmuligheder, og bruge den store sum point til at sænke skat på arbejde. For hjemmeserviceordningen er jo symptombehandling af en struktur i et skattesystem, som er uhenigtsmæssig, især for lavtlønnede. Derfor synes jeg, at økonomi- og erhvervsministeren skulle interessere sig for, hvordan man, måske ikke lige i år, men så til næste år kunne samle alle de til-

skud og sætte skatten på arbejde ned. Det vil vi gerne hjælpe med.

Til allersidst vil jeg sige, at jeg er meget glad for fru Rikke Hvilshøjs bemærkning om, at der ikke er statsstøtte til hjemmeserviceordninger, som går ud og er fungerende hjemmehjælp. Det beroliger mig meget, og jeg er helt enig i Vensstres ordførers betragtninger på det område.

Line Barfod (EL):

Da vores ordfører på området, fru Pernille Rosenkrantz-Theil, ikke kan være til stede, skal jeg oplæse hendes tale.

Enhedslisten har altid støttet hjemmeserviceordningen. Det skyldes først og fremmest, at man på den måde gør noget sort arbejde hvidt, og det er såmænd ikke specielt, fordi det øger skatteindtægterne, at vi støtter denne ordning. Vi har taget udgangspunkt i de ansatte, for sort arbejde er i virkeligheden noget af det ringeste arbejde, man overhovedet kan tilbydes, fordi man er uden nogen som helst form for rettigheder.

Hvis man arbejder sort, har man ikke nogen a-kasse, man har ikke nogen sygedagpenge, man har ikke nogen pensionsordning, og man har ikke nogen som helst art af den beskyttelse, som gælder på det normale arbejdsmarked. Man kan smides ud og udsættes for alle mulige vilkårligheder fra arbejdsgiveren. Derfor er det meget vigtigt, at vi på dette område får flyttet noget ud af det sorte arbejde ind på det regulerede område.

Det er selvfølgelig også med i vores vurdering, at det på denne måde er lykkedes at skabe adskillige tusinde ordinære job, som meget typisk går til personer, der har haft en lang ledighedsperiode. Det er naturligvis også en god ting ved ordningen, men det er regeringen tilsyneladende ligeglad med. På den måde passer forslaget også godt sammen med forslaget om at nedlægge servicejobordningen.

I realiteten ønsker regeringen ikke at gøre noget for de arbejdsløse, som har særlig svært ved at få fodfæste på arbejdsmarkedet.

Hertil kommer, at ordningen samfundsøkonomisk er yderst fornuftig. Dette bekræftes i rapporten fra efteråret 2001 om de samfundsøkonomiske konsekvenser af hjemmeserviceordningen, hvor det angives, at samfundets samlede ekstra velfærdsgevinst er omkring 900 mio. kr. pr. år som følge af hjemmeserviceordningen.

Det, at udgifterne til ordningen reduceres, er jo heller ikke det samme, som at staten sparer penge. Faktisk er det jo sådan, at staten har et overskud pr. time på 10 kr. plus de sparede dagpenge, ca. 81 kr. i timen, jf. høringsvaret fra Dansk Handel & Service.

I stedet satser regeringen på det såkaldte frie valg, hvor kommunerne pålægges at udbyde både privat og kommunal hjemmehjælp til de ældre. Der mener vi, at pengene kunne bruges bedre til at gennemføre reelle forbedringer i tilbuddene til de ældre. Konsekvensen af at vedtage dette forslag er, at arbejdsløsheden stiger, det sorte arbejde øges, og staten sætter penge til. Det er simpelt hen for dumt, og derfor vil vi stemme nej.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Det er jo rigtigt, at den omtalte rapport taler om velfærdsgevinster, bl.a. ved, at der spares tid for familierne, de får altså mere fritid, eller de kan arbejde længere på deres almindelige arbejde.

Men hvis det ræsonnement er rigtigt, hvorfor i alverden giver vi så ikke tilskud til vaskemaskiner og opvaskemaskiner og biler og støvsugere, al den slags, som jo også er en velfærdsgevinst og sparer familien for tid, så de dermed kan arbejde mere?

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Nu mener vi ikke, at biler specielt sparer tid, vi ser faktisk hellere, at man giver større tilskud til den kollektive trafik, således at den kommer til at køre bedre, og at folk kan spare noget af den transporttid, og at man ser på, hvordan arbejdspladser er fordelt i forhold til boliger, så folk ikke har så lang tid til arbejde som i dag. Det er faktisk ofte det, man bruger mest tid på i forhold til arbejde.

Vi ser gerne, at man giver folk højere indkomster, således at de får råd til at kunne have forskellige hjælpemidler i hjemmet, og at man laver nogle gode fællesvaskerier i bebyggelserne osv., som er billige, så folk har mulighed for at bruge dem og dermed kan spare noget tid. Jeg tror dog ikke, at der er mange i dag, der vasker tøj i hånden, jeg tror faktisk, de fleste i dag bruger en vaskemaskine.

I forhold til tilskuddet til arbejdskraft mener vi faktisk, at med den kassetænkning, der i dag er indbygget, ville det på mange områder være bedre at bruge de penge, der i dag anvendes

passivt på overførselsindkomster, til i stedet at skabe ordinære job, og derfor synes vi, at det er et stort problem, at man nedlægger servicejob-ordningen og beskærer hjemmeserviceordningen.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Men det er jo ikke et spørgsmål om, at vi har vænnet os til, at der er vaskemaskiner og opvaskemaskiner, det er det principielle, jeg stiller spørgsmål om. Hvis det giver velfærdsgevinster at give familierne 150.000 kr. i tilskud pr. job pr. år for at få hjælp til at gøre rent et par timer om ugen, og det er en velfærdsgevinst, så må det parallelt med det også være en velfærdsgevinst at give dem tilskud til andre ting, der letter deres arbejdspress i hjemmet, f.eks. den kollektive trafik, som fru Line Barfod nævnte; det eksempel vil jeg gerne gribe.

Hvad med at tage tilskuddene, som vi giver til hjemmeserviceordningen, og give til den kollektive trafik forbedring? Det ville så også give en velfærdsgevinst til familien. Det er vi helt indstillet på.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Vi kommer lidt vidt omkring.

Vi vil meget gerne være med til at give flere tilskud til den kollektive trafik og vil også gerne være med til at se på andre muligheder for at give familierne mere tid i hjemmet og mere tid til at være sammen og især sammen med børnene.

Når vi synes, at hjemmeserviceordningen og tilskuddet her er en god idé, er det, som jeg var inde på, fordi det giver mulighed for at få nogle ordinære job, at man bruger midlerne aktivt. I stedet for at give dem passivt til overførselsindkomster, så bruger man dem aktivt til at få skabt nogle job, hvor folk har ordentlige vilkår, hvor de er sikret ordentlige løn- og arbejdsforhold, hvor de er forsikret mod arbejdsløshed og er forsikret mod arbejdsulykker osv. Ved en række af de her job, når de bliver udført sort, er der ingen beskyttelse overhovedet af de folk, der udfører arbejdet, og der foretrækker vi altså, at de bliver udført under ordentlige vilkår. Det er det, vi mener er det mest problematiske ved, at man fjerner tilskuddet her.

Formanden:

Hr. Ole M. Nielsen som ordfører.

Ole M. Nielsen (KRF):

Jeg tror alligevel, det er første gang, jeg har hørt den tidligere økonomiminister bruge pengene to gange. I sit eget indlæg ville hun bruge pengene til at nedsætte skatterne med, og nu var hun så inde på, at de skulle bruges til den kollektive trafik. Nå, jeg forstod nok dialogen; den var helt udmærket som eksempel på, hvordan man kunne gøre.

Min holdning til sagen her ligger i øvrigt nok på linje med fru Marianne Jelveds, det tror jeg faktisk den gør; vi er også indstillet på at beskære i denne her tilskudsordning. Men vi er ikke enige i alle de argumenter, der kom, f.eks. fru Hvilshøjs om, at der er mangel på arbejdskraft. Det er jo ikke typisk den slags arbejdskraft, som indgår i hjemmeservicejobbene, der er mangel på.

Dansk Folkepartis ordfører sagde, at den mest effektive indsats mod sort arbejde er at reducere skatterne. Jeg må spørge efter: Hvor meget skal skatterne reduceres, før man får reduceret det sorte arbejde? Der kommer vi altså ned i, at det bliver noget værre end det skattestop, den borgerlige regering nu foreløbig har døjet med at praktisere. Der skal virkelig skæres noget, før det hjælper. Så får vi et helt, helt andet samfund. Det er nok muligt, det er det, Dansk Folkeparti vil have. Det er dog ikke det, vi har hørt så meget om i de senere år: at skatterne skal sættes ned. Det mener jeg også er fornuftigt nok, for Dansk Folkeparti er jo lige så glade for det samfund her, som vi andre er. Så jeg tror ikke, vi skal lave alt for meget om på det.

Jeg tror det var fru Holmsgaard, der var inde på, at pensionisternes behov var alsidigt, og at der jo ikke kun er behov for rengøring. Det er jeg fuldstændig enig i. Der var så fru Hvilshøj oppe og argumentere for, at de her hjemmeservicefirmaer, der skulle arbejde for kommunerne, jo ikke skulle have tilskud. Men det har jo ikke noget med det at gøre. Problemet er jo, at kommunernes visitering vel bliver lige så snæver, som den hele tiden har været. Der er ingen planer om at udvide hjemmehjælpen til mere, end den plejer at være, så vidt jeg har forstået. Og dermed er der en hel masse, som pensionisterne ikke får gjort.

Jeg siger det her, fordi vi godt vil skære i tilskuddet til hjemmeserviceordningen. Vi vil bare lægge snittet, skal vi sige vandret i stedet for lodret. Jeg mener her, at regeringen skærer en

hel række ydelser væk, som man ikke vil give tilskud til. Vi vil hellere beholde alle ydelserne, men så vil vi reservere dem til pensionisterne. Der kunne vi ønske at lægge snittet, for det er dem, der har brug for det.

De vellønnede osv. må betale selv, men når vores hjemmehjælp er så dårlig, som den er, og vi ønsker samfundsmæssigt – fordi det er økonomisk for samfundet og måske også fordelagtigt for de ældre – at de ældre skal blive boende i egen bolig, og når de sidder i nogle alt for store huse med nogle haver osv., som de ikke kan få passet, så synes jeg, det er det helt rigtige sted at sætte ind med hjemmeserviceordningen.

Jeg kan godt forestille mig, at vi vil stille et ændringsforslag om at fastholde besparelsen her, men lægge snittet på den anden led, altså bibeholde alle ydelsesformerne, men reservere til pensionister.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Jeg troede lige, jeg havde fået en forbundsfælle i hr. Ole M. Nielsen.

Jeg er stærkt tilhænger af, at man skærer dele af det væk, sådan som regeringen foreslår det. Det er veletablerede anlægsgartnervirksomheder, som har en sidegevinst, om man så må sige, på det her område.

Men så spørger jeg til forslaget om, at ordningen skal forbeholdes pensionister: Er det pensionister, uanset pensionisternes indkomstforhold?

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Til det sidste spørgsmål: Det kunne det selvfølgelig nok være værd at drøfte, men det bliver nok bare ikke til at håndtere, for det er hjemmeservicefirmaerne, der administrerer tilskuddet, og man kunne jo sagtens forestille sig, at de kunne administrere efter pensionisternes eller brugerens personnumre, men hvis de også skal administrere efter indkomst, bliver det nok for indviklet.

For ellers er jeg helt enig i fru Jelveds synspunkt, at der er masser af velbjærgede pensionister, som sagtens kan betale selv. Den anden side af det er jo, at samfundet trods alt har en fordel ved, at pensionisterne bliver i eget hjem, og at de så vidt muligt klarer sig selv, og det er hjemmeserviceordningen så en god hjælp til. Men den model vil jeg da meget gerne være med til at diskutere. Hvis den kan administreres, synes jeg, det er helt fint.

Med hensyn til at det er veletablerede anlægsgartnerfirmaer, der udfører den her have-service, vil jeg sige, at det faktisk ikke er tilfældet. Jeg kender indtil flere eksempler på, at det er ufaglærte, der starter et haveservicefirma, som ikke beskæftiger sig med andre former for hjemmeservice ...

Formanden:

Ja tak.

Ole M. Nielsen (KRF):

... og de har investeret i maskiner osv. Jeg synes, det er en skam, at de skal fyres nu, og derfor vil jeg gerne have, at de kan blive ved hos pensionisterne.

Kl. 11.05

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Jeg kan altså ikke komme ud over, at jeg synes, det er en uorden, at vi giver tilskud til virksomheder på den måde, som vi gør her.

Men jeg vil sige omkring det at blive i eget hjem, at det mener jeg er en klar offentlig opgave, og det er ikke noget, pensionisten som sådan selv skal finansiere. Jeg mener, det skal være gratis, at det offentlige sikrer – hvis det ønskes af den ældre – at man kan blive længst muligt i eget hjem.

Men jeg vil godt sige omkring det principielle spørgsmål, jeg stillede, om det var uanset indkomst, pensionister skulle have en fortrinsstilling, at jeg synes, vi bør overveje, når vi lovgiver, og når vi diskuterer velfærdssamfundets opgaver og fremtid, at lade være med at dele mennesker ind i grupper efter deres alder. Det er ikke nogen social begivenhed at blive 65 år; det vil jeg gerne holde fast i. Derfor vil jeg bare appellere til, at vi nuancerer diskussionen og ikke går efter aldersgrupper.

Jeg vil gerne fortsætte den diskussion, som hr. Ole M. Nielsen starter her, om, hvordan vi letter det for dem, der har brug for at få lettet hverdagen – men ikke efter alderskriterier.

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Jeg er helt enig i, at det er det offentliges opgave at hjælpe de ældre i eget hjem, når de ikke kan klare det. Men sådan er verden jo bare ikke. Det finder jo ikke sted. Man kan jo ikke få hjælp i eget hjem. Sådan 1 time hver anden uge f.eks. til rengøring, hvis man bor i et hus og gerne vil ha-

ve, at det bliver holdt nogenlunde osv., er jo ikke noget, der ligner noget. Det kan folk jo ikke være tjent med.

Det er en lang og nyttig diskussion. Man kan jo selvfølgelig også diskutere, hvor rimeligt det er, at der sidder en enkelt pensionist tilbage i et hus på 180 m². Det var jo bedre, hvis vi kunne få en clearing på boligmarkedet, så børnefamilierne blev flyttet væk fra en 2-3-værelses lejlighed og hen i det hus og pensionisten fik lejligheden. Men det kræver mange, mange andre ting og også nogle holdningsændringer. Det kræver f.eks., at vi gør vores boligmarked betydelig mere fleksibelt. Vi har jo lammet vores boligmarked ved, at der er nogle kæmpe omkostninger og nogle skatter på at handle og flytte osv., som vi også kunne lempe; det ville i øvrigt være en ganske udmærket idé for en borgerlig regering. Det er jo alt for dyrt at flytte og handle ejendomme osv. Langt større fleksibilitet på boligmarkedet ville jo være en kæmpe fordel.

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Jeg vil gerne sige tak for den positive modtagelse, forslaget trods alt har fået fra de fleste partier.

Jeg kan sige til fru Anne Grete Holmsgaard, at det spørgsmål, hun rejste, har fru Rikke Hvilsthøj jo allerede svaret på: De hjemmeservicefirmaer, som nu skal ind og deltage i konkurrencen med det offentlige, får ikke tilskud til hjemmehjælp. Det her drejer sig om rengøring.

Så vil jeg gerne gøre Folketinget opmærksom på, at i og med at finanslovens tredje behandling og vedtagelse er udskudt til den 20. marts, finder jeg ikke, det er nødvendigt at bede om en dispensation med hensyn til 30-dages-reglen, så jeg forventer at fremsætte et ændringsforslag, så loven træder i kraft, når den er vedtaget og kundgjort.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 62: Forslag til lov om ændring af lov om social service. (Forhøjelse af tilskud til høreapparater). Af socialministeren (Henriette Kjær). (Fremsat 29/1 2002).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Flemming Oppfeldt (V):

Forslaget her har til hensigt at virkeliggøre et frit valg af høreapparatleverandør og at nedbringe ventetiden på at få et høreapparat. Forslaget følger princippet om, at pengene skal følge patienten. Det er en del af regeringens program, og det støtter vi.

Kl. 11.10

Der er lange ventelister til de offentlige høreapparatklinikker. Ventetiden er helt op til 66 uger, og der har været en diskussion om, hvorvidt det er rigtigt, at regeringen bare sætter ind over for ventelister – man siger »bare« sætter ind – men 66 uger er lang tid at vente, når man er gammel, selvfølgelig også når man er ung; men når man er gammel og har brug for et apparat for at kunne fungere ordentlig i sin hverdag, er det en meget lang periode.

Folketinget vedtog med virkning fra den 1. juli 2000 bestemmelsen om, at der skal ydes et tilskud på 3.000 kr. til patienter, der køber høreapparat hos en privat leverandør. Man mente dengang, at tilskuddet kunne motivere patienter til at vælge en privat behandling frem for en offentlig, og at ventelisterne til de offentlige høreklinikker hermed kunne nedbringes. Venstre stemte for tilskudsordningen. Det var et af de tilskud, som vi mener er rigtige at have, tilskud til svage grupper, men vi tog forbehold for, at tilskuddet pr. høreapparat var for beskedent, kun 3.000 kr.

Med det lovforslag, som her er fremsat, ønsker regeringen at nedbringe ventetiden på behandling til de offentlige høreklinikker. Med det lovforslag vil vi sikre en reel valgfrihed for borgerne, når det gælder muligheden for at gå til en privat klinik. Det sker ved at forhøje tilskuddet pr. høreapparat udleveret af en godkendt privat leverandør fra de nuværende 3.000 til 5.000 kr.

Regeringen mener, at forhøjelsen af tilskuddet vil være tilstrækkeligt til, at den enkelte bor-